

Niels Helmink bij twee van zijn kleine zelfstandigen: links Maison Hoehoer uit Nijmegen, rechts de winkel in damesmode in Silvolde.

Foto: Bert Beelen

Beha's van drie euro en een stopfles vol zure bommen

Vier dagen per week is Nijmegenaar Niels Helmink de rechterhand van de beroemde fotograaf Erwin Olaf. In de resterende tijd maakt hij foto's van kleine zelfstandigen die op het punt van verdwijnen staan. „Moet je zo'n interieur zien! Toch precies de Dierenwinkel van Jiskefet?”

Door DORINE STEENBERGEN

Maison Hoehoer, een kapsalon in de Indische buurt in Nijmegen, is de aanstichter. Als fotograaf Niels Helmink daar in 2004, tijdens een verkenningstocht door de stad waar hij net is komen wonen, een blik door het raam werpt, is hij verkocht. „Zo'n Amerikaans interieur uit de jaren vijftig. Nog helemaal authentiek. Met een kapster die daar helemaal in past.” Even later staat-ie binnen en vraagt of hij een foto mag maken. Ze heeft net een klant gehad, de lokken haar liggen nog op de grond. „Laat alstublieft liggen”, zegt de fotograaf. Waarop de kapster voor hem poseert, de arm nonchalant op de wasbak geleund. „Dat was natuurlijk de foto”, zegt een opgetogen Helmink. „Ik hoefde alleen maar te knippen.” Maison Hoehoer is inmiddels niet meer. De kapsalon heeft plaatsgemaakt voor een uitzendbureau. Niets dan alleen die

foto van Helmink herinnert nog aan die fraaie kapsalon.

Maar met die eerste nostalgische plaat heeft de fotograaf de smaak te pakken. Links en rechts heb je ze immers nog, die karakteristieke winkels waar de tijd lijkt te hebben stilgestaan. Maar de McDonalds, de Kruitvatten, de Douglassen en de Trekpleisters liggen op de loer. „Er komt bijna allemaal franchise voor in de plaats”, klinkt het somber. „waardoor elke stad er op den duur eender uit gaat zien.” Daarom begint Niels Helmink, in 1976 geboren in Gaanderen, aan het project dat hij *work in progress* noemt. Een nostalgische fotoserie in wording, min of meer als een race tegen de klok. Een serie die uiteindelijk een veelvoud moet beslaan van de zes opnames die hij nu, bij wijze van voorproefje, exposeert in de Nijmeegse galerie Bart Kunst in Huis. Achter alle zes gaat een verhaal schuil. Neem die hoefsmid – jawel, ze bestaan nog! – die hij ontdekt in zijn geboortestreek. „Een oude boerderij in Kilder, ik kwam er toevallig langs. Erachter een winkel en een werkplaats, en binnen hoefsmid Krus, in een soort Winkel van Sinkel. Jampotjes met schroeven en moeren. Een antieke weegschaal, maar nog wel in gebruik. De baas vertelde me dat het einde van zijn zaak helaas in zicht is. Op die plek staat woningbouw gepland.” Helmink fotografeert zijn onderwerpen sober. Hij wil de ondernemer erop zoals-ie z'n klant ontvangt. Zonder op-

smuk. „Ik ensceeneer nooit iets.”

In de zaken waar hij komt vraagt hij altijd of ze nog andere kandidaten weten. Dat levert soms tips op. Daar gaat-ie dan kijken en hij weet direct of zo'n winkel in z'n serie past. „Een pinapparaat in zo'n mooi oud zaakje kan nog net, maar wordt al risky.” Als fritesliefhebber hoeft hij in Nijmegen alleen maar zijn neus achterna om terecht te komen bij de befaamde snackbar Vuurens. Zo'n tent waar hele volksstammen al decennia lang het allerlekkerste patatje van de stad komen nuttigen. In een interieur waar de moderne tijd geen vat op heeft gehad. Op de toonbank een enorme stopfles met zure bommen. Aan de muur vermeldt een reclamebord dat een „uitsmijter 3 eieren. 5.00” kost.

'Een pinapparaat kan nog net, maar wordt al risky'

In de buurt nog zoiets fraais: schoenmakerij Tweehuysen met z'n schitterende houten interieur en stellages langs de muren waar de voorraaddozen met striken en veters hoog opgestapeld staan. „Moet je zo'n interieur zien! Is toch precies de Dierenwinkel van Jiskefet?” Niet overall is hij direct welkom. Snapt zo'n kleine ondernemer niet wat er nou

zo speciaal is aan zijn zaak. En trouwens, er moet gewerkt worden, dus vanwaar die kouwe drukte om te gaan poseren voor een foto? „Dan probeer ik ze om te praten”, aldus Helmink. „Leg nog maar eens mijn bedoeling uit. Dan wint toch vaak de trots het, want veel van die kleine zelfstandigen zijn erg trots op hun zaak. En terecht.”

Zo ook die bejaarde mevrouw in Silvolde die al ik weet niet hoe lang een winkeltje runt in damesmode en aanverwante spulletjes als naaigarens en lingerie. Met haar wandelstok in de hand troont ze fier te midden van haar nering. Waar zo te zien ook gestunt wordt: „bh's nu €3”, meldt een strategisch geplaatste doos. Niels Helmink studeerde in 2002 af aan MTS Technische Fotografie in Ede. Juist op dat moment vertrok de first assistent van Erwin Olaf, de fotograaf bij wie hij eerder stage had gelopen. Hij kreeg de baan en is nu vier dagen per week Olafs rechterhand. „Hij leert me veel over het fotograferen van mensen. Een eerdere stage liep ik bij Thea van den Heuvel, een Nijmeegse fotografe, gespecialiseerd in architectuur. Twee aspecten dus die samenkomen in de winkelinterieurs.”

De foto's van Niels Helmink zijn t/m 10/1 te zien bij Bart Kunst in Huis, Zeikerstraat 87, Nijmegen. Open wo, t/m vr. van 11 tot 18 uur, za. 11 tot 17 uur. Tips over authentieke ondernemers: 024-3650581 of via www.nielshelmink.nl. Zie ook: www.bartkunstinhuis.nl.